

Podstawa programowa

JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY

Liceum/technikum

Wstęp

Podstawa programowa kształcenia ogólnego w zakresie języka obcego nowożytnego jest wspólna dla wszystkich języków obcych nowożytnych.

Każdy uczeń liceum ogólnokształcącego oraz technikum obowiązkowo uczy się dwóch języków obcych nowożytnych. Dodatkowo przewidziano również możliwość nauczania języka obcego nowożytnego (pierwszego albo drugiego) w zwiększonej liczbie godzin w oddziałach lub szkołach dwujęzycznych⁴). Ze względu na powyższe stworzono kilka wariantów podstawy programowej kształcenia ogólnego odpowiadających sytuacjom wynikającym z rozpoczęcia lub kontynuacji nauki danego języka obcego nowożytnego w I klasie szkoły ponadpodstawowej, z zastrzeżeniem że zasadą powinno stać się zapewnienie uczniowi możliwości kontynuacji nauki tego samego języka obcego nowożytnego jako pierwszego na wszystkich etapach edukacyjnych, tj. od I klasy szkoły podstawowej do ostatniej klasy szkoły ponadpodstawowej (czyli przez 12 albo 13 lat).

Poszczególne warianty podstawy programowej dla liceum ogólnokształcącego i technikum oznaczone zostały symbolem, na który składają się:

oznaczenie etapu edukacyjnego (cyfra rzymska – III);

oznaczenie języka nauczanego jako pierwszy albo drugi (cyfra arabska – 1. albo 2.) lub

oznaczenie poziomu nauczania (0 – dla rozpoczynających naukę, P – dla osób kontynuujących naukę ze szkoły podstawowej, realizujących kształcenie w zakresie podstawowym, R – dla osób kontynuujących naukę ze szkoły podstawowej, realizujących kształcenie w zakresie rozszerzonym, DJ – dla uczniów szkół lub oddziałów dwujęzycznych).

Wszystkie warianty podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie języka obcego nowożytnego zostały opracowane w nawiązaniu do poziomów biegłości w zakresie poszczególnych umiejętności językowych określonych w Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie (ESOKJ), opracowanym przez Radę Europy. Powiązanie to nie stanowi żadnego formalnego odniesienia jednego dokumentu do drugiego. Ma wyłącznie ułatwić określenie orientacyjnego poziomu biegłości językowej oczekiwanego od ucznia kończącego dany etap edukacyjny.

W poniższej tabeli przedstawiono poszczególne warianty podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie języka obcego nowożytnego w liceum ogólnokształcącym i technikum.

Etap edukacyjny

Język obcy nowożytny nauczany jako trzeci

(szkoła ponadpodstawowa: liceum ogólnokształcące, technikum) pierwszy III.1.P
kontynuacja 1. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej – kształcenie w zakresie podstawowym B1+ (B2 w zakresie rozumienia wypowiedzi)

III.1.R kontynuacja 1. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej – kształcenie w zakresie rozszerzonym B2+ (C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi)

drugi III.2.0. 2. język obcy nowożytny od początku w klasie I liceum ogólnokształcącego lub technikum A2

III.2. kontynuacja 2. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej A2+

pierwszy albo drugi III.DJ kontynuacja 1. albo 2. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej

ALBO

od początku w klasie I liceum ogólnokształcącego dwujęzycznego, technikum dwujęzycznego lub w oddziale dwujęzycznym

w liceum ogólnokształcącym lub technikum

ALBO

kontynuacja z klasy wstępnej C1+ (C2 w zakresie rozumienia wypowiedzi)

Każdy z ww. wariantów podstawy programowej kształcenia ogólnego skonstruowany jest w taki sam sposób: zawiera cele kształcenia stanowiące wymagania ogólne, treści nauczania i umiejętności wyrażone w postaci wymagań szczegółowych oraz – wspólne dla wszystkich wariantów – zalecenia dotyczące warunków i sposobu realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego na danym etapie edukacyjnym. Kluczowe dla poszczególnych wariantów są określenia zawarte w opisie poszczególnych wymagań ogólnych i szczegółowych (podstawowy, bogaty, bardzo bogaty; proste, w miarę złożone, złożone itd.). Dotyczy to przede wszystkim wymagania I, tj. znajomości środków językowych. W wymaganiu tym w poszczególnych wariantach podstawy programowej kształcenia ogólnego powtarzane są przykładowe zakresy tematyczne w ramach jednego z kilkunastu tematów ogólnych. Zakresy te powtarzane są na kolejnych etapach edukacyjnych, co w sposób jednoznaczny wskazuje na konieczność stopniowego rozbudowywania zasobu i poprawności środków językowych w ramach danego tematu. Dla przykładu „dość bogaty zasób środków językowych” w ramach zakresu tematycznego „ruch uliczny” (podstawa programowa w wariantcie III.1.P) to – w języku angielskim – np. traffic jam, traffic lights, driving licence, fuel/gasoline, flat tyre, parking ticket, highway, street sign, speeding. Natomiast „bogaty zasób środków językowych” w ramach tego samego zakresu tematycznego (podstawa programowa w wariantcie III.1.R) to – oprócz wyrazów wyżej wymienionych – również np. detour, double parked, lane, roundabout, speed bump. Należy mieć świadomość, że w przypadku języków obcych innych niż angielski słowa zaliczane do poszczególnych rodzajów zasobów mogą być różne, np. ze względu na podobieństwo danego słowa w języku obcym do słowa w języku

polskim. Warto tu jednak również zaznaczyć, że w przypadku zakresów tematycznych, takich jak np. przybory szkolne, pory roku, określanie czasu, tj. obejmujących stosunkowo ograniczony katalog wyrazów/zwrotów nauczanych na wczesnym etapie kształcenia językowego, nie jest konieczne rozbudowywanie zakresu leksykalnego w tym zakresie na III etapie edukacyjnym.

PODSTAWA PROGRAMOWA – WARIANT III.1.P

Język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy (kontynuacja 1. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej – kształcenie w zakresie podstawowym)

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka, a także wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne oraz proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach oraz reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Przetwarzanie wypowiedzi.

Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, osobisty system wartości, autorytety);

miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka);

edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);

praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia);

życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);

żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);

zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja);

podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny);

kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);

sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu);

zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);

nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane);

świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe);

państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, urzędy, organizacje społeczne i międzynarodowe, problemy współczesnego świata).

Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, relacje, wywiady, dyskusje, prelekcje), wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka:

reaguje na polecenia;

określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;

określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi;

określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);

znajduje w wypowiedzi określone informacje;

układa informacje w określonym porządku;

wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;

rozdziela formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. listy, e-mail, SMS-y, kartki pocztowe, napisy, broszury, ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, instrukcje, komiksy, artykuły, teksty narracyjne, recenzje, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie):

określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;

określa intencje nadawcy/autora tekstu;

określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);

znajduje w tekście określone informacje;

rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;

układa informacje w określonym porządku;

wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;

odróżnia informacje o faktach od opinii;

rozdziela formalny i nieformalny styl tekstu.

Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne:

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

wyraża i opisuje uczucia i emocje;

przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;

wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;

przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady);

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, kartkę pocztową, e-mail, historyjkę, list prywatny, życiorys, CV, list motywacyjny, wpis na blogu):

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

wyraża i opisuje uczucia i emocje;

przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;

wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;

przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady);

stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;

wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, list prywatny, formularz, e-mail, komentarz, wpis na czacie/forum) w typowych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);

wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;

wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

dostosowuje styl wypowiedzi do odbiorcy.

Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;

przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film.

Uczeń posiada:

podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;

świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).

Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).

Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. z encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

PODSTAWA PROGRAMOWA – WARIANT III.1.R

Język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy (kontynuacja 1. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej – kształcenie w zakresie rozszerzonym)

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiediane w naturalnym tempie oraz różnorodne złożone wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne oraz w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach oraz reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Przetwarzanie wypowiedzi.

Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, społeczny i osobisty system wartości, autorytety, poczucie tożsamości);

miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka, architektura);

edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);

praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, kariera zawodowa, rynek pracy, warunki pracy i zatrudnienia, mobilność zawodowa);

życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);

żywnienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, zaburzenia odżywiania, lokale gastronomiczne);

zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, finanse, promocja i reklama, korzystanie z usług – w tym usług bankowych i ubezpieczeniowych, reklamacja, prawa konsumenta);

podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny, bezpieczeństwo w podróży);

kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, ochrona praw autorskich, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);

sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu, problemy współczesnego sportu);

zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby – w tym choroby cywilizacyjne, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);

nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane, korzyści i zagrożenia wynikające z postępu naukowo-technicznego);

świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, katastrofy ekologiczne, klęski żywiołowe, przestrzeń kosmiczna);

państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, struktura państwa, urzędy, organizacje społeczne i międzynarodowe, polityka, gospodarka, problemy współczesnego świata, prawa człowieka, religie, ideologie).

Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiediane w naturalnym tempie:

reaguje na polecenia;

określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;

określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora wypowiedzi;

określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);

znajduje w wypowiedzi określone informacje;

układa informacje w określonym porządku;

wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;

odróżnia informacje o faktach od opinii;

rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio;

rozdziela formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi pisemne:

określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;

określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu;

określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);

znajduje w tekście określone informacje;

rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;

układa informacje w określonym porządku;

wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;

odróżnia informacje o faktach od opinii;

rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;

rozdziela formalny i nieformalny styl tekstu.

Uczeń tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne:

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

wyraża i opisuje uczucia i emocje;

stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;

wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

rozważa sytuacje hipotetyczne;

przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. e-mail, list prywatny, list formalny – w tym list motywacyjny, życiorys, CV, wpis na blogu, opowiadanie, recenzję, artykuł, rozprawkę):

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

wyraża i opisuje uczucia i emocje;

stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;

wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

rozważa sytuacje hipotetyczne;

przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);

stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;

wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

Uczeń reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ ankietę);

wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;

wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.

Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;

przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film;

streszcza w języku obcym przeczytany tekst;

stosuje zmiany stylu lub formy tekstu.

Uczeń posiada:

wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;

świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).

Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).

Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. z encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

PODSTAWA PROGRAMOWA – WARIANT III.DJ

Język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy albo drugi (od początku w klasie I liceum ogólnokształcącego dwujęzycznego, technikum dwujęzycznego lub w oddziale dwujęzycznym w liceum ogólnokształcącym lub technikum)

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności, co umożliwia realizację pozostałych wymagań ogólnych w szerokim zakresie tematów, w tym z dziedziny nauk społecznych, ekonomii, polityki, oraz – w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie – również w zakresie tych przedmiotów.

Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie oraz różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie.

Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne oraz złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanyymi dwujęzycznie.

Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach oraz reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Przetwarzanie wypowiedzi.

Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności, co umożliwia realizację pozostałych wymagań ogólnych w szerokim zakresie tematów, w tym z dziedziny nauk społecznych, ekonomii, polityki oraz – w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie – również w zakresie tych przedmiotów.

Uczeń rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanyymi dwujęzycznie:

reaguje na polecenia;

określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;

określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora wypowiedzi;

określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);

znajduje w wypowiedzi określone informacje;

układa informacje w określonym porządku;

wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;

odróżnia informacje o faktach od opinii;

rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;

rozpoznaje odniesienia do kontekstu cywilizacyjno-kulturowego i znaczenie symboli kulturowych;

rozdziela formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

Uczeń rozumie różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanyymi dwujęzycznie:

określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;

określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu;

określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);

znajduje w tekście określone informacje;

rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;

układa informacje w określonym porządku;

wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;

odróżnia informacje o faktach od opinii;

rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;

rozpoznaje odniesienia do kontekstu cywilizacyjno-kulturowego i znaczenie symboli kulturowych;

interpretuje teksty kultury;

rozdziela formalny i nieformalny styl tekstu.

Uczeń tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczany dwujęzycznie:

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

wyraża i opisuje uczucia i emocje;

stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;

wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

rozważa sytuacje hipotetyczne;

przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. e-mail, list prywatny, list formalny – w tym list motywacyjny, życiorys, CV, wpis na blogu, opowiadanie, recenzję, artykuł, rozprawkę), również w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczany dwujęzycznie:

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

wyraża i opisuje uczucia i emocje;

stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;

wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

rozważa sytuacje hipotetyczne;

przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);

stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;

wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

Uczeń reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);

wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;

wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.

Uczeń przetwarza ustnie lub pisemnie teksty z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności:

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym, w tym sporządza notatki np. z wykładu;

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;

przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film;

streszcza w języku obcym usłyszany lub przeczytany tekst;

stosuje zmiany stylu lub formy tekstu.

Uczeń posiada:

dogłębną wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, w tym wiedzę z zakresu literatury, historii, geografii, historii sztuki, socjologii, ekonomii, polityki, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;

świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).

Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).

Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. z encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

PODSTAWA PROGRAMOWA – WARIANT III.2.0.

Język obcy nowożytny nauczany jako drugi (2. język obcy nowożytny od początku w klasie I liceum ogólnokształcącego lub technikum)

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania);

miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe);

edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne);

praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu);

życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości);

żywnienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, lokale gastronomiczne);

zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocje, korzystanie z usług);

podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, hotel, wycieczki, zwiedzanie);

kultura (np. uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);

sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu);

zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie);

nauka i technika (np. korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych);

świat przyrody (np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz).

Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka:

reaguje na polecenia;

określa główną myśl wypowiedzi;

określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi;

określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników);

znajduje w wypowiedzi określone informacje;

rozdziela formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (np. listy, e-maile, SMS-y, kartki pocztowe, napisy, broszury, ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, instrukcje, rozkłady jazdy, historyjki obrazkowe z tekstem, artykuły, teksty narracyjne, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie):

określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;

określa intencje nadawcy/autora tekstu;

określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, czas, miejsce, sytuację);

znajduje w tekście określone informacje;

układa informacje w określonym porządku;

rozdziela formalny i nieformalny styl tekstu.

Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne:

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie;

wyraża uczucia i emocje;

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, kartkę pocztową, e-mail, historyjkę, wpis na blogu):

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie;

wyraża uczucia i emocje;

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;

wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

nakazuje, zakazuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, krótki list prywatny, e-mail, wpis na czacie/forum) w typowych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ ankietę);

wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;

wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;

prosi o radę i udziela rady;
pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
nakazuje, zakazuje;
wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek);
stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie:

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Uczeń posiada:

podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;

świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).

Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).

Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. z encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

PODSTAWA PROGRAMOWA – WARIANT III.2.

Język obcy nowożytny nauczany jako drugi (kontynuacja 2. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej)

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania);

miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe);

edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne);

praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu);

życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, konflikty i problemy);

żywnienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, lokale gastronomiczne);

zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, wymiana i zwrot towaru, promocje, korzystanie z usług);

podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, hotel, wycieczki, zwiedzanie);

kultura (np. twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);

sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu);

zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie);

nauka i technika (np. wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych);

świat przyrody (np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego);

życie społeczne (np. wydarzenia i zjawiska społeczne).

Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka:

reaguje na polecenia;

określa główną myśl wypowiedzi;

określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi;

określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników);

znajduje w wypowiedzi określone informacje;

układa informacje w określonym porządku;

rozdziela formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (np. listy, e-mail, SMS-y, kartki pocztowe, napisy, broszury, ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, instrukcje, rozkłady jazdy, historyjki obrazkowe z tekstem, artykuły, teksty narracyjne, recenzje, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie):

określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;

określa intencje nadawcy/autora tekstu;

określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);

znajduje w tekście określone informacje;

układa informacje w określonym porządku;

rozdziela formalny i nieformalny styl tekstu.

Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne:

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób;

wyraża uczucia i emocje;

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, kartkę pocztową, e-mail, historyjkę, list prywatny, wpis na blogu):

opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

opisuje upodobania;

wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób;

wyraża uczucia i emocje;

stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;

wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, krótki list prywatny, e-mail, wpis na czacie/forum) w typowych sytuacjach:

przedstawia siebie i inne osoby;

nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);

uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);

wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;

wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób;

składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;

prosi o radę i udziela rady;

pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;

wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);

stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie:

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;

przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Uczeń posiada:

podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;

świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).

Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).

Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. z encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie

zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

Warunki i sposób realizacji

Skuteczne porozumiewanie się w języku obcym nowożytnym – zarówno w mowie, jak i w piśmie – stanowi nadrzędny cel kształcenia językowego na wszystkich etapach edukacyjnych wyodrębnionych w podstawie programowej. Tak zarysowany cel sprawia, że język obcy powinien być przede wszystkim traktowany jako narzędzie umożliwiające uczniowi osiągnięcie różnych, właściwych dla danej sytuacji i motywacji celów komunikacyjnych. Założenie to nie wyklucza jednoczesnego dążenia do osiągania przez ucznia coraz wyższego stopnia poprawności językowej, choć z pewnością, zwłaszcza na początkowych etapach procesu kształcenia językowego, będzie to poprawność w zakresie kilku, kilkunastu najprostszycy struktur.

Rozwijanie kompetencji w zakresie języka obcego należy z założenia traktować jako proces wieloletni, naznaczony nierównomiernym rozwojem w zakresie poszczególnych umiejętności, zależny od warunków, w których kształcenie to się odbywa. Zadaniem szkoły jest zapewnienie takich warunków, w których godziny przeznaczone na kształcenie językowe zostaną wykorzystane w sposób optymalny, tak dla języka nauczanego jako pierwszy (wiodący), jak i dla języka nauczanego jako drugi.

W kształceniu językowym na III etapie edukacyjnym niezbędne jest:

zapewnienie przez szkołę zajęć z języka obcego nowożytnego, którego uczeń uczył się w szkole podstawowej, szczególnie w przypadku języka obcego nauczanego jako pierwszy. Zmiana języka nauczanego jako pierwszy w szkole podstawowej na inny język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy w szkole ponadpodstawowej jest możliwa m.in.:

a) w przypadku oddziałów lub szkół dwujęzycznych, w których język nauczany jako drugi w szkole podstawowej może stać się językiem nauczany jako pierwszy w szkole ponadpodstawowej,

b) w przypadku gdy konieczność kontynuacji nauczania danego języka obcego jako pierwszego wiązałaby się z ograniczeniem możliwości wyboru szkoły ponadpodstawowej.

Decydując się w szkole ponadpodstawowej na zmianę języka nauczanego jako pierwszy, należy mieć świadomość, że wyłącznie podstawa programowa w wariantcie III.1.P zapewnia przygotowanie ucznia do przystąpienia do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym;

zapewnienie przez szkołę kształcenia uczniów w grupach o zbliżonym poziomie biegłości w zakresie języka obcego nowożytnego. Realizacja tego wymagania może wiązać się z podziałem klasy na grupy bądź stworzeniem grup językowych międzyoddziałowych, również – jeżeli to możliwe – w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie;

w przypadku uczniów techników – wzbogacanie treści kształcenia o aspekty nawiązujące do zakresu tematycznego związanego z wybranymi efektami kształcenia, określonymi w podstawie programowej kształcenia w zawodach, np. bezpieczeństwo i higiena pracy, kompetencje personalne i społeczne, prowadzenie działalności gospodarczej. Kształcenie w zakresie języka obcego ukierunkowanego zawodowo (JOZ w podstawie programowej kształcenia w zawodach) musi odbywać się w ramach języka obcego nauczanego jako przedmiot obowiązkowy w szkole (jeden z dwóch w przypadku technikum);

prowadzenie zajęć z języka obcego w odpowiednio wyposażonej sali, z dostępem do słowników, pomocy wizualnych, odtwarzacza płyt CD/plików dźwiękowych, komputera ze stałym łączem internetowym, umożliwiającej przeprowadzanie ćwiczeń językowych w parach i grupach;

używanie języka obcego nie tylko jako treści swoistej dla przedmiotu nauczania, ale również jako języka komunikacji podczas zajęć w różnych rodzajach interakcji, tj. zarówno nauczyciel – uczeń, jak i uczeń – uczeń;

tworzenie i wykorzystywanie takich zadań językowych, które będą stanowiły ilustrację przydatności języka obcego do realizacji własnych celów komunikacyjnych oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu przez uczniów własnych zainteresowań oraz pasji. Wszystkie te działania powinny docelowo służyć rozwijaniu u uczniów świadomości znaczenia języków obcych w różnych dziedzinach życia społecznego, w tym w pracy, również w odniesieniu do własnej ścieżki kariery zawodowej;

wykorzystywanie autentycznych materiałów źródłowych (zdjęć, filmów, nagrań audio, tekstów), w tym z użyciem narzędzi związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, takich jak np. tablice interaktywne z oprogramowaniem, urządzenia mobilne;

przeprowadzanie „na bieżąco” nieformalnej oraz formalnej diagnozy oraz systematyczne przekazywanie uczniowi i jego rodzicom (opiekunom prawnym) – w sposób zrozumiały i czytelny dla odbiorcy – informacji zwrotnej na temat poziomu osiągnięć/postępów ucznia w zakresie poszczególnych umiejętności językowych;

zachęcanie uczniów do samooceny własnej pracy i stosowania różnych technik służących uczeniu się. Realizacja tego zalecenia stanowi szczególne zadanie nauczycieli i szkoły. Nauczyciele powinni zachęcać uczniów do pracy własnej z wykorzystaniem filmów, zasobów internetu, książek (np. uproszczonych lektur), komunikatorów i mediów społecznościowych w odpowiednim zakresie i stosownie do wieku uczniów. W szkole powinny być organizowane wydarzenia związane z językami obcymi, np. konkursy, wystawy, seanse filmowe, spotkania czytelnicze, dni języków obcych, zajęcia teatralne, udział w programach europejskich typu eTwinning, umożliwiające uczniom kontakt z rodzimymi użytkownikami języka oraz innymi użytkownikami języka docelowego;

wykorzystanie zajęć z języka obcego do rozwijania wrażliwości międzykulturowej oraz kształtowania postawy ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur, niekoniecznie tylko tych związanych z językiem docelowym, np. poprzez zachęcanie uczniów do refleksji nad zjawiskami typowymi dla kultur innych niż własna, stosowanie odniesień do kultury, tradycji i historii kraju pochodzenia uczniów oraz tworzenie sytuacji komunikacyjnych umożliwiających uczniom rozwijanie umiejętności interkulturowych.

Kształcenie w zakresie języka obcego nie odbywa się w edukacyjnej próżni – powinno ono wspierać i być wspierane przez kształcenie w zakresie pozostałych przedmiotów oraz umiejętności ogólnych. Należy mieć świadomość, że wiele technik stosowanych podczas zajęć z języka obcego, np. planowanie i analizowanie zasobu środków i umiejętności językowych posiadanych i wymaganych do wykonania danego zadania językowego, twórcze wykorzystywanie języka, traktowanie popełnionego błędu jako narzędzia rozwoju własnych umiejętności językowych, wykorzystywanie domysłu językowego w procesie rozumienia tekstu słuchanego i czytanego, odkrywanie wzorców i formułowanie reguł sprzyja nie tylko rozwojowi umiejętności językowych, ale przyczynia się do rozwoju umiejętności rozumowania w ogóle. Zajęcia z języka obcego, dla których naturalne i pożądane są ćwiczenia bazujące na pracy w parach lub w grupach – w tym debata/dyskusja – dają również doskonałą możliwość rozwijania tzw. umiejętności miękkich, w tym umiejętności współpracy, oceny mocnych i słabych stron własnych oraz kolegów/koleżanek, doceniania wkładu pracy kolegów/koleżanek np. w ramach pracy projektowej.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Przetwarzanie wypowiedzi.

Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Przetwarzanie wypowiedzi.

Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Biologia

Chemia

Edukacja dla bezpieczeństwa

Etyka

Filozofia

Fizyka

Geografia

Historia

Historia muzyki

Historia sztuki

Informatyka

Język mniejszości narodowej lub etnicznej

Język obcy nowożytny

Język polski

Język regionalny – język kaszubski

Język łaciński i kultura antyczna

Matematyka

Muzyka

Plastyka

Podstawy przedsiębiorczości

Wiedza o społeczeństwie

Wychowanie do życia w rodzinie

Wychowanie fizyczne

Źródło:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia.

Załącznik nr 1. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum.

Dz.U. z 2017 r., poz. 59, 949 i 2203